

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa,

Adam Bodnar

II.510.168.2017.MH.VV

Pan

Zbigniew Ziobro

Minister Sprawiedliwości

Prokurator Generalny

Dot. DL – III- 409-1/17/4

W związku z treścią pisma Pana Ministra pragnę odnieść się uprzejmie do projektu nowelizacji ustawy – Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia oraz niektórych innych ustaw (wpisanego do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD 152; dalej „projekt”).

Zakłada on wprowadzenie pewnych zmian do systemu ponoszenia kosztów w postępowaniu wykroczeniowym, ściślej rzecz biorąc w zakresie kosztów powstałych na etapie postępowania przygotowawczego prowadzonego przez organy podległe jednostkom samorządu terytorialnego (m.in. przez straż miejską). Z uzasadnienia do projektu ustawy wynika, że intencją wprowadzenia zmian jest rozwiązanie problemu polegającego na braku podstawy prawnej do nałożenia na gminę obowiązku tymczasowego wyłożenia wydatków powstałych w toku czynności wyjaśniających prowadzonych przez organy podległe jednostkom samorządu terytorialnego. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 117 § 1 k.p.s.w. nie ma znaczenia, jaki organ prowadzi postępowanie – organ funkcjonujący w ramach Skarbu Państwa, czy też w ramach samorządu terytorialnego. Koszty postępowania zawsze są tymczasowo wykładane przez Skarb Państwa. W uzasadnieniu do projektu ustawy podkreśla się, że jest to rozwiązanie niesłuszne, albowiem jednostki samorządu

terytorialnego (w szczególności gmina, której podlega gminna straż miejska) są jednostkami organizacyjnymi posiadającymi osobowość prawną oraz budżet odrębny od budżetu Skarbu Państwa.

W celu rozwiązania ww. problemu, w art. 1 projektu ustawy proponuje się dodanie § 3 do art. 117 k.p.s.w., w świetle którego wydatki czynione na potrzeby czynności wyjaśniających prowadzonych przez organ podległy władzom jednostki samorządu terytorialnego mają być tymczasowo wykładane przez właściwą jednostkę samorządu terytorialnego.

Projektowana nowelizacja Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia wydaje się nie budzić wątpliwości pod kątem ochrony praw i wolności obywateli. Proponowane zmiany w zakresie ponoszenia kosztów czynności wyjaśniających w przypadku, gdy są one prowadzone przez organy podległe jednostkom samorządu terytorialnego, zdają się przyczyniać do pełniejszej realizacji zasady decentralizacji władzy publicznej. Obarczenie ww. organów odpowiedzialnością materialną za ich działania, powinno przyczynić się do rozważnego konstruowania czynności wyjaśniających składających się na postępowanie o wykroczenia w jego początkowej fazie.

Przepis art. 4 projektowanej ustawy przewiduje z kolei, że koszty sądowe zasądzone na rzecz jednostki samorządu terytorialnego, podlegają ściągnięciu na podstawie przepisów o egzekucji w administracji. Nie ulega wątpliwości, że rozwiązanie to mogłoby uprościć i przyspieszyć procedurę ściągania należności przez jednostki samorządu, pozwala bowiem na prowadzenie egzekucji z pominięciem trybu, który w innych przypadkach obowiązywałby zgodnie z art. 206 k.k.w. (tj. wezwanie do dobrowolnego uiszczenia w terminie 30 dni oraz możliwość rozłożenia na raty). Choć rozwiązanie to nie wydaje się budzić kontrowersji pod względem zgodności z postanowieniami Konstytucji RP (jak słusznie podnosi się w uzasadnieniu projektu, podobny reżim obowiązuje już obecnie np. w przypadku egzekwowania kar porządkowych, nałożonych w postępowaniu przygotowawczym w sprawach o wykroczenia), to jednak nie wydaje się, aby zastosowanie go w tym przypadku było podyktowane jakimikolwiek innymi przesłankami, niż tylko wygodą działania organów samorządu. W tym kontekście można mieć wątpliwości, czy

jedynie takie uzasadnienie usprawiedliwia odstępnie od normalnego trybu ściągania kosztów sądowych określonego w art. 206 § 1 i 2 k.p.w.

W związku z powyższym zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o rozważenie szerszego uzasadnienia konieczności wprowadzenia procedury administracyjnej dla kosztów ściąganych przez jednostki samorządu terytorialnego zgodnie z dyspozycją projektowanego art. 206 § 4 k.p.s.w., ewentualnie rezygnacji z tego rozwiązania i utrzymanie ogólnych zasad ściągania tych kosztów.